

[[Landbrugsministeren.]

meget beklage, at man har stillet sig saaledes fra de to Flertalspartiers Side, at vi staar i en saadan Situation, og jeg maa meget anbefale at stemme for det Underændringsforslag, som Mindretallet har stillet. Det gaar ud paa, at man kan fortsætte med den midlertidige Lovgivning, som vi nu har haft i den sidste Maaned, hvorefter Landmændene fra nu af og i alt Fald til Udgangen af 1935 kan indgive Anmodning om Moratorium. Hvis det bliver bevilget af Udvalget, fordi man skønner, det er berettiget, faar vedkommende et saadant Moratorium for 3 Aar, og saa har han dog Sikkerhed for at kunne blive ved Ejendommen, dersom han kan forrente de første Prioriteter i denne og den Del af Moratoriegælden, som man er forpligtet til at forrente efter de gældende Bestemmelser. Disse Bestemmelser gaar ud paa, at man i Henhold til Konjunktursvingningerne skal forrente en Del af Moratoriegælden, og for Øjeblikket betyder det, at man af de Moratoriebeløb, som er indefrosset i de sidste Aar, skal forrente over 50 pCt. Deraf vil enhver forstaa, at Loven ikke betyder nogen ensidig Begunstigelse af Debitorerne, hvorimod den betyder, at man i Virkeligheden tager det af Debitorerne, som det paa nogen Maade er muligt, at de kan betale, og kun de Debitorer, som ikke er noget værd — som ikke egner sig til at være Landmænd — vil af den Grund blive tvunget fra Landbruget.

Jeg anbefaler at stemme for dette Underændringsforslag, hvis man ikke vil risikere at komme ind i en lignende forfærdelig Udvikling som for 50 Aar siden.

Ordføreren (Hauich): Under Hensyn til den udførlige Udredning, som jeg — i Forstaaelse med de andre Grupperes Repræsentanter om, at den egentlige Forhandling om disse Spørgsmaal her burde finde Sted ved Sagens anden Behandling — fandt det nødvendigt at give ved Omtalen af de foreliggende Ændringsforslag, tør jeg sige, at det, der er fremkommet under den senere Debat, ikke giver mig Anledning til saa grumme mange Udtalelser.

Den højtærede Statsminister oplæste for mig, hvad jeg ved Sagens første Behandling udtalte vedrørende Rentespørgsmaalet, og henviste til min personlige Stilling over for dette Spørgsmaal, og det samme har de andre højtærede Ministre, som har haft Ordet, gjort, maaske med Undtagelse af den højtærede Landbrugsminister, som ikke kom ind paa dette Forhold. Det

giver mig Anledning til at sige, at det er ganske rigtigt; at jeg har været af den Opfattelse — og er det fremdeles —, at det er naturligere i en trang økonomisk Tid at lempe Renteforholdene end at nedskrive Kapitalen, fordi der jo kan komme til at foreligge den Situation, at Byrderne ikke kan bæres, og jeg er af den Opfattelse, at naar Folk har laant Penge, skal de betale dem tilbage, hvis de er i Stand til det. Men den højtærede Statsminister maa jo ogsaa vide, naar han nu har været saa elskværdig at læse, hvad jeg udtalte ved Sagens første Behandling, at mine Udtalelser jo ellers tog Sigte paa Spørgsmaalet om Konverteringens Genoptagelse og det, jeg kalder for den lille Konvertering, og naar den højtærede Statsminister nu har læst, hvad jeg har sagt derom ved første Behandling, er den højtærede Statsminister maaske ogsaa stødt paa en Udtalelse af mig ved samme Lejlighed om, at dersom man ikke fik Konverteringen i Gang paa ny og derigennem opnaaede en almindelig Rentesækning, vilde det ikke være muligt, dersom man ikke skulde gøre væsentlig Uret, i det lange Løb at opretholde en tvungen Rentenedsættelse i Banker og Sparekasser, naar Forholdet var det, at den effektive Rente, som man var i Stand til at opnaa gennem Realkreditpapirer, laa væsentlig højere.

Nu viste det sig, at man fra Regeringens Side — jeg tør i og for sig ikke bebrejde Regeringen dette Standpunkt — gjorde den Betragtning gældende, at man ikke kunde genoptage selv den lille Konvertering, blandt andet ud fra det Synspunkt, at man var for langt fra Mulighederne herfor, naar man sammenlignede Kurserne paa 5 og 4½ pCt.'s Papirer med 4 pCt.'s Papirer; der skulde sættes saa urimelig mange Penge ind, og disse Midler mente Regeringen ikke, man raadede over i saa Henseende. Derfor er Spørgsmaalet om Renten ret nøje knyttet til Spørgsmaalet om hele Renteniveauet her i Landet. Naar man maa opgive Gennemførelse af Konverteringen, hvorved man bortskaffer de 4½ og de 5 pCt.'s Papirer, saa vil man — det ligger i Sagens Natur — ikke i det lange Løb kunne fastholde den Rentepolitik, som Renteforslaget er Udtryk for, alene af den Grund, at en saadan Ulighed i Ydelsesmulighederne, som her er: til Stede, naturnødvendigt vil medføre, at der hos de større Indskydere i Sparekasserne — maaske ogsaa senere hos Indskyderne i Bankerne, men først og fremmest hos Sparekasserne — vil opstaa en Tilbøjelighed til at tage Midlerne ud for at